

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

11-01-2005

Après-midi

dinsdag

11-01-2005

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>Vlaams Belang</i>	<i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions des enseignants qui ne sont pas nommés" (n° 4434) 1

Orateurs: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Questions jointes de 4
- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "la constitution des pensions complémentaires" (n° 4450) 4

- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les différents régimes de pension complémentaire" (n° 4455) 4

- Mme Camille Dieu au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les conditions au développement du second pilier" (n° 4504) 4

- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions complémentaires" (n° 4449) 4

Orateurs: **Greta D'hondt, Camille Dieu, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

INHOUD

Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de pensioenen van leerkrachten die niet vastbenoemd zijn" (nr. 4434) 1

Sprekers: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Samengevoegde vragen van 4
- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de uitbouw van de aanvullende pensioenen" (nr. 4450) 4

- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de diverse stelsels van aanvullend pensioen" (nr. 4455) 4

- mevrouw Camille Dieu aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de voorwaarden voor de ontwikkeling van de tweede pijler" (nr. 4504) 4

- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de aanvullende pensioenen" (nr. 4449) 4

Sprekers: **Greta D'hondt, Camille Dieu, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES

du

MARDI 11 JANVIER 2005

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

van

DINSDAG 11 JANUARI 2005

Namiddag

De vragen en interpellaties vangen aan om 14.38 uur.

Voorzitter: de heer Hans Bonte.

Les questions et les interpellations commencent à 14.38 heures.

Président: M. Hans Bonte.

01 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de pensioenen van leerkrachten die niet vastbenoemd zijn" (nr. 4434)

01 Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions des enseignants qui ne sont pas nommés" (n° 4434)

01.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat collega's ook af en toe worden geconfronteerd met vaak onuitlegbare situaties aan mensen die menen pensioenrechten te kunnen claimen, zeker in een periode waarin de loopbaan niet meer zo eenduidig is als 10 of 20 jaar geleden. Vroeger was men ambtenaar of zelfstandige en men bleef dat. Dat is nu niet meer het geval. Het is moeilijk uit te leggen aan mensen dat bepaalde periodes van tewerkstelling niet dezelfde pensioenrechten genereren.

Mijn vraag heeft in dit geval te maken met het al dan niet vastbenoemd zijn. Ik krijg regelmatig vragen van mensen uit het onderwijs die ook werkzaam zijn in het avondonderwijs. Als men in het avondonderwijs het geluk heeft om vastbenoemd te geraken, kan men hiervoor ook pensioenrechten verwerven die kunnen worden gecumuleerd met een ander pensioen. Als men echter niet vastbenoemd is in het avondonderwijs betaalt men ook bijdragen, maar heeft men geen recht op een pensioen daaruit.

Mijn vraag geldt specifiek voor deze groep van mensen, maar ik stel ze ook in het algemeen. Naar aanleiding van de programmawet of de beleidsbrief rees de vraag reeds hoe wij de diverse stelsels van sociale zekerheid en pensioenen op deze arbeidsmarkt, waar een loopbaan uit verschillende onderdelen kan bestaan, harmonieuzer op elkaar kunnen afstemmen.

Men kan twee collega-leerkrachten in het dagonderwijs, in het avond- of weekendonderwijs, waarvan de ene het geluk heeft vastbenoemd te zijn en de andere niet, maar moeilijk zeggen dat de ene andere pensioenrechten heeft als de andere, ondanks dezelfde prestaties voor de gemeenschap.

01.01 Greta D'hondt (CD&V): Les personnes nommées dans l'enseignement du soir acquièrent des droits à la pension qu'elles peuvent cumuler avec une autre pension. Les personnes qui ne sont pas nommées dans l'enseignement du soir ne peuvent prétendre à une pension supplémentaire, même si elles cotisent à la sécurité sociale. Etant donné que les carrières sont de plus en plus souvent la combinaison de plusieurs éléments, de tels problèmes sont plus fréquents. Comment les divers systèmes et règlements pourraient-ils être mieux harmonisés?

Ik heb het specifieke probleem aangegrepen, mijnheer de minister, om het algemene debat over de pensioenvorming extra te stofferen. Ik denk dat wij die oefening moeten maken.

01.02 Minister **Bruno Tobback**: Mevrouw D'hondt, ik denk dat de algemene discussie over het naast mekaar functioneren van contractuelen en statutair benoemden in het onderwijs en alle andere overheidsdiensten een beetje buiten het spectrum van uw concrete vraag valt. Wij kennen allemaal die toestand, die een realiteit is, die zijn gevolgen heeft en voor veel mensen inderdaad frustraties oplevert. Anderzijds is het een objectief gegeven dat een verschil in behandeling in uw voorbeeld van in het avondonderwijs tewerkgestelde leerkrachten voortvloeit uit het feit dat ze een verschillende statutaire toestand hebben. Die verschillende statutaire toestand is in de eerste plaats te wijten aan beslissingen van de inrichtende macht, de betrokken scholen. Vastbenoemde personeelsleden hebben inderdaad recht op een pensioen ten laste van de staatskas – het ambtenarensysteem – als de voorwaarden vervuld zijn. Het niet-vastbenoemde personeelslid is onderworpen aan de pensioenregeling van de werknemers.

In dat stelsel kan het inderdaad zo zijn dat ingevolge het principe van eenheid van loopbaan er prestaties zijn waarvoor afhoudingen gebeuren maar die geen aanleiding geven tot het toekennen van een pensioen. Dat is trouwens in de pensioenregeling ten laste van de staatskas mogelijk op verschillende momenten en in verschillende situaties voor bepaalde diensten waarvoor afhoudingen worden gedaan maar die geen pensioenvoordeel opleveren, met name wanneer het normaal berekende pensioen het relatieve plafond van driekwart van het gemiddelde overschrijdt. Dat is een wettelijke, correcte toestand die inderdaad in sommige gevallen, wanneer de twee naast elkaar bestaan, tot vergelijking en daardoor tot frustraties leidt. Maar, concreet, het is een wettelijke situatie die perfect verklaarbaar is.

01.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb met mijn vraag geenszins willen beweren dat de toestand zoals ik die beschrijf niet wettelijk zou zijn. Die is wettelijk, hoe dan ook. Wat ik wilde zeggen is dat wat wettelijk is, en waarvan wij weten dat het wettelijk is, bij de mensen toch wat anders overkomt. Ik ben het er natuurlijk niet helemaal mee eens dat de inrichtende machten de autonomie hebben die uw antwoord zou kunnen doen uitschijnen. Dat is niet zo. Het aantal benoemingen dat men mag verrichten is niet zo groot, tenzij men natuurlijk de financiële sanctie erbij neemt. In feite is dat vrij relatief, wanneer men sancties wordt opgelegd wanneer men teveel benoemingen doet.

Ik maakte mijn geen illusie dat ik van u het antwoord zou krijgen als zouden wij dat eens vlug gaan regelen. Dat heb ik met mijn voorbeeld niet bedoeld. Uw medewerker weet dat wij nog in andere omstandigheden, in verband met de pensioenen in het onderwijs, daarover bomen opgezet hebben.

Wat ik hier wilde aantonen, is datgene wat u ook in uw antwoord zegt: wij moeten toch eens uitmaken, in een arbeidsmarkt die veel flexibiliteit verwacht, ook tussenstelsels, wat iemand voor een volle prestatie werk, dus een volle loopbaan, aan pensioenrechten kan opbouwen. Daarbij moeten wij ook nagaan of het terecht is, en zo ja

01.02 **Bruno Tobback**, ministre: Le fait que des personnes nommées à titre définitif et des personnes travaillant sous contrat travaillent souvent côte à côte dans l'enseignement et dans d'autres services publics constitue effectivement souvent une source de frustration. Le régime de pension différent des enseignants actifs dans l'enseignement du soir découle en toute logique de leur statut qui est différent et qui résulte d'une décision du pouvoir organisateur.

La différence de traitement est donc légale et correcte, même si une comparaison peut naturellement mener à des frustrations.

01.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Je n'ai absolument pas affirmé que la situation était illégale. Je ne suis d'ailleurs pas d'accord avec le fait que les pouvoirs organisateurs peuvent décider de manière autonome quel sera le statut de leurs enseignants en ce qui concerne l'enseignement du soir: le nombre de nominations qu'ils peuvent proposer est en effet limité.

Je ne m'attendais pas à ce que le ministre trouve une solution d'un coup de baguette magique, mais nous devons oser nous demander si les cotisations de sécurité sociale qui ne présentent aucun avantage social peuvent être maintenues dans un marché du travail qui exige des travailleurs une grande flexibilité. Si les

in welke mate, dat wij afhoudingen blijven uitvoeren waaruit geen voordelen voortspruiten.

Als pure verdediger van de sociale zekerheid zeg ik dat er solidariteitsmechanismen in moeten zitten, maar het verzekeringsprincipe moet ook blijven gelden. Als wij dus te veel mensen laten betalen op prestaties waarvoor zij nooit, werkelijk nooit, langs de kassa mogen passeren, dan kunnen we dat niet meer uitleggen.

Mijn pleidooi is dus eigenlijk dat wij dat eens bekijken in het debat, dat wellicht een van de punten op de agenda zal worden in het vervolg van de bespreking van de eindeloopbaan, pensioenen en aanvullende pensioenen. De vraag luidt: welke pensioenrechten kan men opbouwen? Wij stimuleren de aanvullende pensioenen omdat wij weten dat wij bij de wettelijke pensioenen niet helemaal meer de kers op de taart kunnen geven. Daarbij moeten wij durven nagaan, voor de mensen die de moed hebben om echt nog heel actief te zijn en die zich heel erg inzetten om bijdragen te betalen, of het wel verantwoord is te zeggen dat zij daaruit geen enkel recht kunnen puren.

Ik wil het op dit ogenblik daarbij laten.

De **voorzitter**: Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om te wijzen op de vaststelling van de commissie Vergrijzing dat er een fundamenteel gebrek is aan gegevens over de echte realiteit, de omvang van het probleem waarnaar mevrouw D'hondt verwijst, en het prijskaartje dat aan een eventuele gelijkschakeling vasthangt. Dat was een van de schaarse gaten die we in onze informatiestroom gezien hebben. Het was de ambitie van de commissie om daar op relatief korte termijn maximaal over geïnformeerd te worden.

Nu weet ik niet, mijnheer de minister, in welke mate die lacune via uw diensten of via een opdracht van uw diensten gedeeltelijk verholpen kan worden. Het slechtste wat men kan doen, is vaststellen dat er zich toch wel een maatschappelijk probleem voordoet – frustraties zijn voor niemand goed –, zonder zicht te hebben op de globale problematiek.

Ik vraag naar een beetje ondersteuning of hulp om de lacune op te vullen.

01.04 Minister **Bruno Tobback**: Daar ga ik graag op in, mijnheer de voorzitter.

Ik ben mij ervan bewust – en dit is een van mijn eerste vaststellingen bij mijn aantreden – dat er in het domein van de ambtenarenpensioenen inderdaad een fundamenteel gebrek is aan gegevens om correcte langetermijninschattingen te doen, ten minste om die correcte langetermijndoelstellingen – want we kunnen die op een grote schaal wel maken - punctueel te relateren aan specifieke situaties en specifieke omstandigheden. Een van de eerste opdrachten die ik gegeven heb, is om daaraan te remediëren. Men is begonnen met het verzamelen van correcte informatie.

Ik wil er wel onmiddellijk aan toevoegen dat ik niet de illusie heb dat dit binnen twee of drie maanden kan afgerond worden. Een van de grote problemen is niet zozeer dat de federale overheid geen

mécanismes de solidarité sont nécessaires, ils doivent rester raisonnables. À cet effet, il nous faut une réponse claire à la question de savoir quels droits à la pension un travailleur peut acquérir.

Le **président**: La commission du vieillissement a constaté que les données relatives à l'ampleur du problème auquel Mme D'Hondt fait allusion ne sont pas disponibles. La commission souhaite disposer de toutes les informations à ce sujet dans des délais relativement courts. Les services du ministre peuvent-ils fournir ces informations?

01.04 **Bruno Tobback**, ministre: Je réponds volontiers à la question du président de la commission. En ce qui concerne les pensions des fonctionnaires, les données nécessaires pour réaliser des estimations correctes sur le long terme font en effet cruellement défaut. Mes services ont déjà commencé à récolter des informations précises.

Le domaine des pensions publiques est très vaste et l'ensemble des informations ne pourra donc pas être collecté en

gegevens heeft over haar eigen ambtenaren want die heeft ze wel en kan ze zeer snel hebben, maar dat het domein van ambtenaren en overheidspensioenen zeer divers is en bijvoorbeeld ook nogal wat mensen omvat die voor de regio's werken, de Gemeenschappen, de gemeenten, de provincies en noem maar op. Dan zwijg ik nog over intercommunales en allerlei verwante instellingen. Het is vaak veel moeilijker om daar de correcte gegevens op te vragen want daar hebben we ze niet autonoom in de hand vanuit de federale administratie Pensioenen.

Dus ja, wij zijn graag bereid om hieraan te werken. Ja, wij zijn ons ervan bewust dat we die ook nodig zullen hebben. Maar ook ja, het zal een tijd duren vooraleer we die echt helemaal volledig en gesystematiseerd kunnen hebben zoals we die voor onze eigen ambtenaren kunnen hebben.

De **voorzitter**: Het zal dan denk ik een element zijn in het bepalen van onze hoorzittingen of informatievergaderingen. We zullen u dus geregeld vragen hoe ver het staat.

trois mois. Nous sommes néanmoins conscients des problèmes et nous nous efforçons de rassembler toutes les données.

Le **président**: Je demanderai régulièrement un état de la situation au ministre.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de uitbouw van de aanvullende pensioenen" (nr. 4450)
- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de diverse stelsels van aanvullend pensioen" (nr. 4455)
- mevrouw Camille Dieu aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de voorwaarden voor de ontwikkeling van de tweede pijler" (nr. 4504)
- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de aanvullende pensioenen" (nr. 4449)

02 Questions jointes de

- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "la constitution des pensions complémentaires" (n° 4450)
- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les différents régimes de pension complémentaire" (n° 4455)
- Mme Camille Dieu au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les conditions au développement du second pilier" (n° 4504)
- Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions complémentaires" (n° 4449)

02.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil de commissie niet lang bezighouden met de vragen nr. 4449 en nr. 4450. Wij hebben het onderwerp immers ook naar aanleiding van de programmawet kunnen bespreken, maar de vragen dateren van ruim daarvoor. Bovendien heb ik naar aanleiding van de bespreking van de programmawet en de beleidsbrief reeds een antwoord gekregen op de vraag over de cijfergegevens van het aantal paritaire comités. Ik wil daarop dus niet meer terugkomen.

Mijnheer de voorzitter, op het lijstje van de verzoeken van de commissieleden staat terecht het statuut van de contractuelen en dergelijke. Voortbordurend op ons interessant debat in de commissie over de eindeloopbaanproblematiek dacht ik dat wij ook rond pensioenvorming iets zouden kunnen doen. Dat was de ambitie van mijn vragen nr. 4449 en nr. 4450. Wij moeten echt eens kijken waar wij naartoe gaan.

02.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Les incitants fiscaux pour les régimes de pension complémentaire ne sont pas minimes. À cet égard, la question se pose de savoir quels sont les moyens que la communauté doit investir dans l'épargne-pension individuelle à un moment où le deuxième pilier de pension est promu, à juste titre, en tant que complément indispensable de la pension légale.

Quand le second pilier n'existait pas encore, il n'y avait que

Dit is ook de teneur van mijn vraag nr. 4455 die ik nu wel wil behandelen, namelijk dat de fiscale stimuli voor de stelsels van aanvullende pensioenen, tweede pijler en individueel pensioensparen, voor iedere burger en voor beroepscategorieën als de zelfstandigen, niet gering zijn. Zij zijn niet min. Wij moeten in het debat ook deze vraag onderzoeken of op het ogenblik dat de tweede pensioenpijler door bijna iedereen, en terecht, gepromoot wordt als een aanvulling op wat nog steeds een heel gedegen wettelijk pensioen moet blijven - ik hoop dat het zo zal blijven - hoeveel middelen van de gemeenschap nog moeten geïnvesteerd worden in het individueel pensioensparen.

Toen men nog geen tweede pijler had en ook geen stilaan veralgemeende en gesolidariseerde tweede pijler, kon men niet anders dan naast de eerste pijler aan individueel pensioensparen doen. Het waren de beter begunstigten, bedienden of kaderleden met groepsverzekering, die al zoiets hadden als een tweede pijler en waarvan de massa verstoken was tot voor de wet op de aanvullende pensioenen. Wij moeten de geschiedenis correct voor ogen houden.

Hoe dan ook moeten we vandaag met de veralgemening van de tweede pijler, vragen hoeveel gemeenschapsmiddelen daarin nog moeten geïnvesteerd worden. Ik hoop dat er met het interprofessioneel akkoord en met de sectorale akkoorden nog iets op dat vlak uit de bus komt. Mijn kaars brandt alvast. Ik had vorige week de gelegenheid daarover te praten met de textielsector. Ik hoop dat er voor de sectoren die nog niets hebben en die ook uit hun pijp zouden willen komen, en voor de non-profitsector waar men nog voor een reusachtige uitdaging staat, de eerstkomende dagen en uren wat beweegt.

Mijnheer de minister, kunt u zeggen hoeveel gemeenschapsmiddelen wij ter ondersteuning geven?

Mijnheer de minister, kunt u mij eveneens de gegevens bezorgen van wat wij aan gemeenschapsmiddelen geven ter ondersteuning van de aanvullende pensioenen, zijnde de tweede en ook de derde pijler. Ik ben er mij immers heel goed van bewust dat men een euro slechts eenmaal kan uitgeven maar men kan wel kiezen waaraan men die wil besteden, ter stimulering van datgene waaraan u hem geeft. Ik zou dit heel graag hebben.

Mijnheer de minister, ik heb mij tijdens de kerstvakantie nog eens gebogen – en het loont de moeite te zien hoe ingewikkeld wij kunnen doen – over de schema's – er zijn er een twintigtal die men van buiten moet kennen – van de fiscale behandeling van de aanvullende pensioenen. Ik ken dat nu wel maar ik weet natuurlijk niet welke bedragen er in de running zijn. Het zou dus goed zijn mocht u ons kunnen meedelen hoeveel algemene middelen er worden besteed ter ondersteuning van de aanvullende pensioenen, tweede en derde pijler.

In november 2004 is er in De Morgen een artikel verschenen onder de titel "Sociale bescherming met steun van de fiscus". Ik moet eerlijk zeggen dat het toch de moeite waard is. Er staat bijvoorbeeld en ik weet niet of dit juist is, ik citeer: "als een zelfstandige 1.000 euro betaalt voor het vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen, kan hij in het totaal tot ongeveer 700 euro door de overheid worden

l'épargne-pension individuelle mais la situation a à présent évolué. Le ministre peut-il me communiquer le montant des moyens publics qui seront investis pour soutenir l'épargne-pension individuelle?

Le ministre peut-il également dire quels moyens sont consacrés au soutien des pensions complémentaires du deuxième pilier?

On ne peut dépenser qu'une seule fois un euro, mais on peut tout à fait décider de la manière dont on dépense son argent. En novembre 2004, le journal De Morgen publiait un article intitulé «*Sociale bescherming met steun van de fiscus*» (la protection sociale avec le soutien du fisc). Est-il exact que si un indépendant paye 1.000 euros pour la pension complémentaire libre des indépendants, il est subventionné par les pouvoirs publics pour un montant d'environ 700 euros?

gesubsidieerd". Waar of niet waar? Het is toch belangrijk te weten welke eieren wij onder welke kippen leggen.

02.02 Camille Dieu (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, cette question vous semblera peut-être tardive. J'aurais souhaité vous la poser lors de la séance du 30 novembre dernier à la suite d'un article paru dans le journal "De Morgen" du mercredi 17 novembre. Cet article relatait la prise de position du ministre sur le paiement des pensions complémentaires qu'il souhaitait voir étalées dans le temps sous la forme d'une rente plutôt que d'une remise de capital juste après la pension. Par ailleurs, le ministre proposait, en cas de décès du pensionné, que le capital restant du titulaire reste dans le fonds de pension plutôt que de bénéficier aux proches parents. On n'a pas pu discuter de ce sujet à cette époque car on commençait à parler de la loi-programme.

Je sais aussi que M. De Crem vous a interrogé à ce propos en séance plénière. J'ai lu sa question et votre réponse. Je ne vais pas revenir sur les propos de Mme D'hondt concernant l'intérêt du développement du second pilier.

Pour les travailleurs, ce système signifie cotiser pendant qu'ils travaillent pour obtenir une pension plus proche de leur dernier salaire que ce qu'ils obtiendraient par la pension légale. Toutefois, la pension légale doit absolument être préservée en termes de solidarité entre les travailleurs puisqu'il s'agit d'un système de répartition. Nous ne remettons pas cela en cause, c'est évident. Mais il est tout aussi évident pour moi – sans entrer dans le fond du débat et sans allumer de cerise à l'église comme Mme D'hondt le ferait pour la conclusion d'un accord interprofessionnel – que le gouvernement n'a pas à s'exprimer sur ce qui est déjà un accord interprofessionnel passé. Le gouvernement et les partenaires sociaux ont signé, en 2001, une déclaration commune visant à intégrer les pensions complémentaires comme éléments d'une politique de pension sociale. Dans cet accord et dans les annexes, il était explicitement prévu que ce serait versé soit sous forme de capital, soit sous forme de rente. Moi aussi, je souhaiterais qu'on parvienne à la conclusion d'un accord interprofessionnel car un tel accord est garant de la solidarité minimale entre les travailleurs et d'une certaine paix sociale dont nous avons bien besoin aujourd'hui. On a déjà assez de problèmes en Belgique pour en créer de nouveaux. Voilà pourquoi je considère qu'il était prématuré de s'exprimer à cet égard. Je crois que le rôle du gouvernement est d'intervenir, mais après coup, si aucun accord n'a été conclu.

Dès lors, ma question est la suivante. N'estimez-vous pas que ce type de déclaration remet en cause le contrat conclu entre les partenaires sociaux?

02.03 Bruno Tobbacq, ministre: Monsieur le président, tout d'abord pour répondre à Mme Dieu, je crois avoir suffisamment débattu de ce sujet, non seulement avec M. De Crem mais également dans le cadre de la discussion sur la loi-programme. J'ai déjà répondu à ces questions.

Je respecte tout à fait l'accord entre le gouvernement et les partenaires sociaux.

02.02 Camille Dieu (PS): In *De Morgen* van 17 november viel te lezen dat de minister er de voorkeur aan geeft dat de aanvullende pensioenen eerder als een rente dan als een kapitaal worden uitgekeerd.

Nochtans hebben de regering en de sociale partners in 2001 een gemeenschappelijke verklaring ondertekend waarin ondubbelzinnig gesteld wordt dat de aanvullende pensioenen hetzij als kapitaal, hetzij als rente zouden uitgekeerd worden. Het is wenselijk dat er ter zake een interprofessioneel akkoord wordt gesloten. Maar de regering mag slechts achteraf optreden, wanneer er geen akkoord tot stand werd gebracht. Volgens mij is uw verklaring voorbarig. Vindt u niet dat ze de overeenkomst tussen de sociale partners opnieuw ter discussie stelt?

02.03 Minister Bruno Tobbacq: Ik meen dat ik dit onderwerp ruimschoots besproken heb, niet alleen met de heer De Crem, maar ook in het kader van de bespreking van de programmawet.

Ik houd me voor honderd percent aan het akkoord dat de regering

Je considère que le gouvernement a non seulement le droit, mais aussi la responsabilité de bien informer les gens si l'on constate une certaine dérive vers un paiement sous forme de capital alors que ce serait dans l'intérêt de beaucoup de recevoir une rente. Il est du devoir du gouvernement de bien informer les gens tout en leur laissant le choix.

Cela dit, je n'ai aucune intention de présenter sous forme de projet de loi, ou sous toute autre forme, un changement à la loi qui interdirait de choisir entre un paiement sous forme de capital ou sous forme de rente.

en de sociale partners gesloten hebben.

Als voor een betaling in de vorm van kapitaal wordt geopteerd, terwijl velen er belang bij zouden hebben een rente te ontvangen, is het de plicht van de regering de mensen goed in te lichten en hen niettemin de keuze te laten.

Dit gezegd zijnde, ligt het geenszins in mijn bedoeling een wetswijziging voor te stellen waardoor de keuze tussen een betaling in de vorm van kapitaal of in de vorm van een rente zou wegvallen.

Mevrouw Dhondt, mijn antwoord op uw vraag is heel kort. Wat u vraagt zijn cijfers die u eigenlijk moet vragen aan de minister van Financiën. Ik kan met u ter informatie het schema doorlopen met de verschillende systemen van de fiscale behandeling van de tweede pijler, de derde pijler, maar vermits u het schema zelf bij de hand heeft stel ik voor dat we het niet opnieuw overlopen.

De cijfers en het precieze bedrag van de steun die er van overheidswege naartoe gaat is een vraag die u moet stellen aan mijn collega van Financiën.

Le ministre des Finances peut fournir une réponse précise aux questions de Mme D'hondt au sujet du montant précis que les autorités consacrent au soutien des divers systèmes de pension complémentaires.

02.04 Greta D'hondt (CD&V): Uw antwoord aan collega Dieu op de eerste vragen is hetzelfde als hetgeen u gaf bij de bespreking van de programmawet: er valt geen regeringsinitiatief te verwachten inzake de verplichting tot rente in plaats van uitkering in kapitaal, noch inzake het verdwijnen in een grote pot van gerechten bij vroegtijdig overlijden. Het lijkt me belangrijk om dat te blijven opvolgen.

Ik stel mijn vraag over de aanvullende pensioenen en wat er gespendeerd wordt van de algemene middelen ook aan de minister van Financiën. Bewust heb ik de vraag ook aan u gesteld, mijnheer de minister, omdat ik ervan overtuigd ben dat u die gegevens ook hebt en die ook ten nutte zal willen maken. U heeft middelen nodig voor het verder stimuleren van de tweede pijler en ook voor sectoren waarin zelfs geen keuze is tussen koopkrachtverhoging op korte termijn inruilen voor koopkrachtverhoging op lange termijn, omdat er misschien zelfs niet kan gediscussieerd worden over koopkrachtverhoging.

We kunnen toch ook niet blijven uitstellen om de rechten op de tweede pensioenpijler te openen? Als er ook middelen moeten vrijgemaakt worden voor de tewerkstelling in de non-profitsector, voor de contractuelen en hun werkgevers, voor de gemeenten en alle andere overheden, dan zullen we dat geld ergens moeten halen. Tenzij het geld ergens op een hoop klaarligt natuurlijk, maar de regering was gelukkig realistisch genoeg om dat de laatste weken en maanden niet te beweren.

We zullen dus keuzes moeten maken om aan het geld te komen.

02.04 Greta D'hondt (CD&V): Je pose en effet également ma question au ministre des Finances mais je la pose aussi délibérément au ministre des Pensions. Je suis convaincue qu'il dispose également de ces données chiffrées et qu'il souhaite les utiliser. Nous ne pouvons pas continuer à différer l'octroi de droits au deuxième pilier des pensions à de nombreuses catégories de salariés et pour cela, des fonds sont nécessaires. La réponse à la question relative à la ventilation des fonds pour chaque pilier n'est dès lors dénuée d'importance pour le ministre des Pensions.

En d'autres termes, je souhaite savoir ce que nous allons faire de ces chiffres. Nous devons faire des choix et donner la priorité au deuxième pilier et à ceux qui ne pourront jamais constituer seuls une pension complémentaire.

Vandaar dat het voor de minister van Pensioenen geen neutrale kwestie is. Hoeveel geld geven we nu al aan de ondersteuning van de tweede pijler en hoeveel geven we vandaag aan de ondersteuning van de derde pijler? Mijn gevoel zegt me dat dat vandaag toch nog altijd meer is dan aan de tweede pijler.

Vandaar dat ik mijn vragen heel bewust aan u richtte. Ik deed dat niet zozeer om de cijfertjes te kennen, maar wel om te weten wat we met die cijfertjes zullen aanvangen. Misschien moeten we eens van paard wisselen: als we niet alles tegelijk kunnen doen, moet het geld misschien in de eerste plaats naar de tweede pijler gaan en naar degenen die op eigen kracht nooit de tweede pijler zullen kunnen opbouwen. Degenen die het meest gebruikmaken van de derde pijler, kunnen wellicht het best op eigen kracht vooruit.

02.05 Camille Dieu (PS): Monsieur le ministre, la liberté d'expression est un droit constitutionnel. Je ne peux donc vous l'enlever; il ne manquerait plus que cela! Mais reconnaissez tout de même que lorsqu'un ministre s'exprime publiquement sur un sujet sensible au moment où l'on entame des négociations interprofessionnelles, il est normal que les gens réagissent - qu'il s'agisse de représentants d'organisations syndicales ou de responsables politiques. Voilà pourquoi j'avais l'intention de vous interroger.

Il est vrai que l'on vit de plus en plus vieux et, après tout, que l'on pourrait profiter d'une rente plus grande. Mais vous savez que l'espérance de vie est parfois très difficile à établir. Vous pouvez aussi vous dire que lorsque vous avez travaillé durement toute votre vie, votre espérance de vie est certainement plus courte que celle de quelqu'un qui a vécu sans stress et sans dépense physique importante. Tout est une question de mesure.

Vous pouvez aussi imaginer qu'avoir des sous qui vous tombent dessus tout à coup, parce que vous avez cotisé toute votre vie, vous permet de réaliser des projets que vous n'avez peut-être pas pu accomplir avant, vu que vous appartenez à une classe sociale défavorisée: vous pouvez offrir des cadeaux à vos enfants ou petits-enfants; vous pouvez les aider pour leurs études; etc. Toutes choses qu'avec une rente, vous n'arrivez pas à réaliser plus qu'avant en travaillant. Disons que c'est un peu affectif.

Même si vous avez en partie raison, je me réjouis d'entendre que vous n'avez pas l'intention de présenter un projet de loi en ce sens. C'est en tout cas une réponse claire.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*La réunion publique de commission est levée à 15.06 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.06 uur.*

02.05 Camille Dieu (PS): Mijnheer de minister, de vrijheid van meningsuiting is een grondwettelijk recht dat ik u niet kan ontnemen. Het hoeft echter niet te verbazen dat de mensen reageren als een minister zich in het openbaar over een gevoelig onderwerp uitlaat.

Omdat men steeds langer leeft, heeft men uiteraard ook langer recht op een rente. Maar het is soms erg moeilijk de levensverwachting nauwkeurig te bepalen.

Wanneer men plots geld ontvangt, kan men plannen uitvoeren waar men in het verleden alleen maar kon van dromen.

U mag dan al voor een deel gelijk hebben, toch ben ik tevreden dat u in dit verband geen wetgevend initiatief wil nemen.